

mínek v vyplácí se odškodné jen na znovuzřízení budovy, vystaví-li se, a vyplacení může býti žádáno teprve, je-li zabezpečeno, že peněz bude upotřebeno podle jejich určení. Tento doslov nasvědčuje tomu, že odškodného musí býti použito k tomu, by poškozená budova byla znovu vystavěna, takže jsou tu podmínky § 290 čís. 2 ex. ř., podle něhož jde o pojistné nezabavitelné. Na tom nemění nic skutečnost, že peníze byly složeny na soudě, neboť tím nepominul účel, jemuž zabavené peníze slouží a v podstatě zůstal i nárok proti soudu nárokem proti pojišťovně na vyplacení pojištěné sumy.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs jest v právu. Čl. 25 všeobecných pojišťovacích podmínek, jednajících o znovuzřízení budov a o zajištění reálních věřitelů, má dva odstavce, z nichž první upravuje případ, že budova bude znovu vystavěna, a stanoví, že v tomto případě platí se odškodné jen na znovuzřízení pojištěné budovy a na doplnění pojištěného příslušenství a placení odškodného může býti na pojišťovateli žádáno teprve, je-li zabezpečeno, že peněz bude upotřebeno podle jejich určení, kdežto druhý odstavec mimo případ, že má býti placeno bez oné záruky, upravuje případ, kde budova nebude znovu vystavěna, a stanoví, že, má-li v těchto případech býti placeno, může placení nastati jen se svolením oprávněných osob tam blíže uvedených. Podle stanov (pojišťovacích podmínek) nemusí tedy pojistné sumy býti upotřebeno, by poškozená budova byla znovu vystavěna neb opravena, neb aby příslušenství bylo doplněno, jakž § 290 čís. 2 ex. ř. předpokládá, nýbrž může býti vyplacena i bez veškeré jistoty a dokonce i v případě, že budova vůbec již nebude znovu vystavěna, z čeho plyne, že pojistná částka, o niž jde, podle § 290 čís. 2 ex. ř. není z exekuce vyňata. Bylo proto dovolacímu rekursu vyhověno a rozhodnuto, jak uvedeno, při čemž se k poznámce povinných, že exekuce příkázáním zabavené pohledávky k vybrání vůbec nesměla býti povolena, podotýká, že usnesení exekuci povolující nabylo právní moci a že, budou-li si činiti na zabavenou pohledávku nároky i jiné osoby, bude se poddlužníkovi řídit podle § 307 ex. ř.

Čís. 10534.

Požaduje-li pokladník obce na obci náhradu peněz za ni vydaných, musí především uvést a prokázat, že šlo o výdaje podle předpisů zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 14. února 1931, R II 27/31).

Žalobce byl pokladníkem žalované obce ve smyslu § 15 finanční novely (zák. čís. 329/1921) a měl vésti knihy a pokladnu a konati výplaty jen na poukaz starostův. Ve skutečnosti si tak nepočínal, nýbrž knihy

vedl starosta sám a žalující mu vydal skoro veškeré jím vybrané peníze. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované obci toho, oč vydal více, než přijmul. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Důvod y: Pokud se týče výdajů pro obec, jsou v zákoně přesné předpisy. Starostovi přísluší spravovati obecní jmění, avšak jen v mezích rozpočtu. Veškeré výdaje důchodů má starosta poukázati k výplatě v rámci pravoplatně stanoveného rozpočtu podle usnesení obecní rady nebo podle jejího zmocnění, a jen v případech naléhavých, nepředvídaných, jež beze škody a bez nebezpečení pro obec neb pro občanstvo nelze odložit, může starosta sám na vlastní zodpovědnost poukázati nutné výdaje, musí však v nejbližší příští schůzi předložit věc k dodatečnému schválení. Výdaje, které nejsou v rozpočtu, nesmějí býti činěny, není-li současně pravoplatně zabezpečena jejich úhrada. O bližším postupu jsou přesné předpisy (§ 10 a pod.). Za dodržení všech těchto předpisů ručí starosta pokud se týče jeho náměstek, nebo po případě i členové obecní rady a zastupitelstva. Předpisy, o něž tu jde, nejsou tedy jen formálního rázu, nýbrž mají též význam hmotněprávní. Jen takové závazky tíží obec a obec jest k jich plnění jen tehdy povinna, bylo-li při nich zachováno vše, co zákon předpisuje. Jen v tomto případě lze mluvit o obohacení obce, plnila-li třetí osoba závazky, jež by jinak obec sama musela plnit, a jen za těchto předpokladů jest uznati, že z plnění třetího těžila obec, ať si takto výdaj uspořila. Učinil-li však žalující sám výdaje neb ponechal-li starostovi peníze, by je upotřebil, byť i v zájmu obce, avšak nikoliv dovoleným způsobem a k účelům krytým zákonnými předpisy, nelze v tom spatřovati obohacení obce. Prvý soudce rozepři s tohoto stanoviska vůbec nepřezkoumal. Bude na něm, by přesně zjistil, zda se výdaje žalujícím učiněné pohybovaly v rámci rozpočtu, pokud se týče zda starosta peníze žalobcem mu odevzdané v rámci rozpočtu spotřeboval, po případě, zda zaplatil naléhavé a nepředvídané dluhy a zda tyto výdaje byly dodatečně schváleny zastupitelstvem. Vyjde-li při rozboru jednotlivých položek na jevo, že bylo vydáno více, než žalobce přijmul, a že se veškeré výdaje staly způsobem zákonným, pak teprve má žalobce nárok proti obci, jinak jde o vnitřní poměr mezi žalobcem a starostou, jenž neoprávněně a bezdůvodně od pokladníka za obec peníze přijal a jich použil. Žalobce nemůže se dovolávat toho, že se zastupitelstvo usneslo na jiném než zákonně předepsaném postupu, přenechavši vedení knih a poukaz výdajů starostovi a mlčky schválivši, by učinil výdaje, jež považuje za nutné a účelné v zájmu obce. To vše se přičilo zákonu. Starosta smí jen vykonávati usnesení zastupitelstva učiněné podle zákona a i pokladník musí dodržeti veškeré zákonné předpisy. Starosta nemá jen právo, nýbrž i povinnost, vybočilo-li zastupitelstvo usnesením z mezí své působnosti neb odporuje-li usnesení to zákonům, usnesení nevykonati, nýbrž žádati, by okresní úřad rozhodl, má-li se usnesení to vykonati čili nic. Z toho vyplývá, že usnesení zastupitelstva odporující zákonům nemají o sobě plat-

nost a nemohou býti uznávána za podklad soukromoprávních nároků třetích osob.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Podle žaloby domáha se žalobce zaplacení toho, co vydal za žalovanou obec jako její pokladník, a dovozuje nárok ze srovnání příjmů a výdajů za obec. Hospodaření s obecními penězi není ponecháno na vůli ani pokladníkovi ani starostovi obce, nýbrž jest upraveno zákonem čís. 329/21 a čís. 77/1927. Požaduje-li žalobce od obce náhradu peněz za ni vydaných, musí především uvést a prokázat, že šlo o výdaje podle předpisu zákona (§ 8 a násl.), neboť jen takové výdaje mohly se státi platně a s právním účinem pro žalovanou obec. Bez průkazu splnění těchto náležitostí není žalobcův nárok oprávněn. Poskytl-li odvolací soud žalobci možnost, by doplnil žalobní údaje, není žalobce tím stížen.

Čís. 10535.

Zákon ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n. o konečné úpravě rakouských a uherských válečných půjček.

Dluh jest zaplacen teprve přijetím odškodňovacích dluhopisů vydaných za zastavené válečné půjčky, ať se tak stalo kdykoliv, třebas i delší čas po účinnosti zákona čís. 216/1924. Až do přielití těchto dluhopisů jest dlužník povinen platiti věřiteli smluvené úroky ze zápůjčky, nikoliv jen rozdíl mezi smluvenými úroky a kuponovými výtěžky z odškodňovacích dluhopisů ode dne 1. července 1924.

(Rozh. ze dne 14. února 1931, Rv II 140/30).

Žalovaný vypůjčil si dne 2. ledna 1919 u rakousko-uherské banky 19.000 K a dal na tento dluh do zástavy rakouskou válečnou půjčku v nominální hodnotě 25.800 K. Žalovaný splatil dne 16. března 1928 jistinu odevzdáním 3% odškodňovacích dluhopisů nominale 19.360 Kč, uznáv, že dluží úroky až do 1. července 1924. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se československý stát, zastoupený Národní bankou československou, na žalovaném zaplacení úroků též za dobu od 1. července 1924 až do 16. března 1928. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. D ů v o d y: Podle přednesu stran jde hlavně o právní otázku, zda žalovaný podle zákona čís. 216/1924 jest povinen zaplatiti úroky od 1. července 1924 do odevzdání odškodňovacích dluhopisů, což se stalo, jak nesporno, dne 16. března 1928. Skutečností jest, že žalovaný až do odevzdání dluhopisů byl žalující straně jako dlužník původního lombardního dluhu zavázán, an tento dluh byl zapraven teprve odevzdáním těchto dluhopisů. Z tohoto zjištění plyne, že žalovaný byl povinen dostáti svým povinností z této smlouvy o zápůjčku podle § 983 a násl. občanského zákona a zákona ze dne 14. června 1868 čís.